Lietas Nr. C10075612
Lietas arhīva Nr. CA-0181-13/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2013.gada 17.septembrī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Belicka,

tiesneši S.Maršāne, E.Lenšs,

ar tiesas sēdes sekretāri J.Zitāni,

piedaloties prasītāja likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" pārstāvei /pers. E/,

izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē Aizkrauklē, Jaunceltnes ielā 5 atbildētāju /pers. F/ un /pers. G/ apelācijas sūdzību par Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu civillietā likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" prasībā pret /pers. F/ un /pers. G/ par parāda piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2012.gada 27.jūnijā likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" administrators vērsies Bauskas rajona tiesā ar prasības pieteikumu pret /pers. F/ un /pers. G/, kurā norādīts, ka prasītājs ar /pers. F/ un /pers. G/ 2007.gada 2.jūlijā noslēdzis Hipotekārā aizdevuma līgumu Nr.BS00-07-H-231, saskaņā ar kuru atbildētājiem izsniegts aizdevums EUR 45 000 dzīvokļa remontam un aizdevumu refinansēšanai. Par aizdevuma izmantošanu atbildētāji apņēmušies maksāt 5,43 % gadā, par termiņā neatmaksātu aizdevumu un aizdevuma procentiem atbildētāji apņēmušies maksāt līgumsodu 0,2 % dienā. Aizdevuma atmaksas termiņš noteikts līdz 2012.gada 20.jūlijam.

Saskaņā ar 2010.gada 1.oktobra vienošanos par grozījumiem Hipotekārā aizdevuma līgumā izsniegts papildus aizdevums EUR 737 bankas pakalpojumu apmaksai un EUR 1205 no Patēriņa kredīta līguma Nr.BS00-09-X-050 izrietošo saistību pilnīgai izpildei. Ar minēto Vienošanos kapitalizēti uzkrātie procenti, līgumsods un neatmaksātie pamatsummas maksājumi, tādējādi aizdevuma atlikums uz vienošanās noslēgšanas dienu bijis EUR 41 976,52. Ar noslēgto vienošanos laika posmā no 2010.gada 20.oktobra līdz 2011.gada 19.septembrim tika noteikta fiksētā procentu likme 4 % gadā, bet sākot ar 2011.gada 20.septembri procentu likme tikusi noteikta kā procentu likmes mainīgās un nemainīgās daļas summa. Ar šo vienošanos pamatsummas maksājumi tikuši atlikti līdz 2011.gada 20.septembrim, nosakot, ka, sākot ar 2011.gada 20.oktobri, atbildētājiem jāveic vienādi maksājumi aizdevuma atmaksai EUR 150 apmērā.

No Hipotekārā aizdevuma līguma izrietošās saistības tikušas nodrošinātas, Bauskas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.380-36 ierakstot ķīlas tiesības atzīmi, reģistrējot hipotēku prasītāja labā.

Ņemot vērā, ka atbildētāji no aizdevuma līguma izrietošās saistības nav pildījuši, likvidējamā akciju sabiedrība „Latvijas Krājbanka" 2012.gada 19.martā nosūtījusi brīdinājumu par līguma izpildīšanu. Tā kā atbildētāji savas saistības brīdinājumā norādītajā termiņā nav izpildījuši, prasītājs saskaņā ar līguma nosacījumiem vienpusēji atkāpies no Hipotekārā aizdevuma līguma ar 2012.gada 4.aprīli.

Norādīts, ka uz prasības pieteikuma sastādīšanas dienu parāda summa bija EUR 45 702,44.

Prasītājs lūdzis piedzīt no /pers. F/ un /pers. G/ solidāri par labu likvidējamai akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka" Ls 32 119,87, kā arī norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6 % gadā no piespriestās, bet nepiedzītās parāda pamatsummas.

Bauskas rajona tiesā no atbildētāja /pers. G/ saņemts rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka prasību atbildētājs atzīst pilnībā (lietas 37.lapa).

Ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu prasība apmierināta pilnībā – no /pers. F/ un /pers. G/ par labu likvidējamai akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka" solidāri piedzīts aizdevuma pamatparāds Ls 29501,27, procenti par aizdevuma lietošanu no 2011.gada 20.aprīļa līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 1630,06, līgumsods no 2011.gada 20.maija līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 619,77, likumiskie procenti no 2012.gada 5.aprīļa līdz 2012.gada 18.jūnijam Ls 368,77, kopā Ls 32119,87; likvidējamai akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka" atzītas tiesības saņemt no atbildētājiem /pers. F/ un /pers. G/ solidāri 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai); no /pers. F/ un /pers. G/ par labu

valstij solidāri piedzīti tiesas izdevumi - valsts nodeva Ls 611 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 7,65.

Tiesa atzinusi, ka lietā ir pierādīts, ka puses nodibinājušas aizdevuma saistību, aizdevuma līgums kā tiesīgi noslēgts ir izpildāms, kā to paredz Civillikuma 1587.pants, un atbildētājiem bija jāpilda uzņemtās saistības- jāveic aizdevuma un procentu maksājumi atbilstoši pielīgtajai kārtībai, ievērojot noteiktos samaksas veikšanas termiņus, kā arī puses vienojušās par līgumsodu par saistību nepildīšanu termiņā.

No prasītāja paskaidrojumiem un parāda aprēķina tiesa konstatējusi, ka atbildētāji nav pildījuši saistības atbilstoši norunātajai kārtībai, nav snieguši pierādījumus, ka būtu pildījuši saistības un veikuši maksājumus pēc nolīgtās kārtības.

Bauskas rajona tiesa atzinusi, ka, ņemot vērā aizdevuma izsniegšanas mērķi, tiesiskajās attiecībās, kas izveidojušās pušu starpā, atbildētāji ir uzskatāmi par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē. Tiesa ņēmusi vērā, ka no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpilde ir nodrošināta ar hipotēku uz nekustamo īpašumu, uzskatījusi, ka atkāpšanās no aizdevuma līguma ir izvērtējama arī atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8^1.panta noteikumiem.

No paskaidrojumiem, parāda aprēķina tiesa konstatējusi, ka maksājumu kavējumi pieļauti ilgāk kā 60 dienas, kas atzīstams par būtisku līguma noteikumu pārkāpumu saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8^1.panta ceturtās daļas 1.punktu un var būt par pamatu izsniegtā aizdevuma pirmstermiņa atmaksas pieprasījumam.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzinusi, ka prasītājam bija tiesības pieprasīt atbildētājiem pirms galīgā termiņa izpildīt visas saistības, un prasītājs šo tiesību ir izmantojis atbilstoši pielīgtajam. Turklāt, vienpusēji atkāpjoties no līguma, prasītājam ir tiesības pieprasīt atbildētājiem atmaksāt visu aizdevuma summu un citus līgumā noteiktos maksājumus, negaidot galīgo saistības izpildes termiņu, kas ietverta līgumā.

Spriedumā konstatēts, ka pierādījumi par samaksas veikšanu tiesā nav iesniegti, aprēķini nav apstrīdēti. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka no atbildētājiem solidāri piedzenama aizdevuma pamatsumma Ls 29501,27 un procenti par aizdevuma lietošanu no 2011.gada 25.marta līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 1630,06.

Tāpat tiesa secinājusi, ka lietā ir gūti pierādījumi, ka, kavējot maksājumus, atbildētāji pieļāvuši saistības izpildes pārkāpumu.

Tiesa uzskatījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav vērsts uz to, lai atbrīvotu patērētāju no jebkādas atbildības par līguma saistības pārkāpumu un attaisnotu jebkādu patērētāja rīcību, bet gan lai aizsargātu patērētāju no tādu noteikumu piemērošanas, kuri rada nesamērīgu atbildību par līguma saistības neizpildīšanu. Atzīstot jebkādu patērētājam neizdevīgu līguma noteikumu par netaisnīgu, netiktu ievērots pušu vienlīdzības princips. Līguma noteikums par atbildību līguma pārkāpuma gadījumam pats par sevi nevar būt netaisnīgs līguma noteikums, netaisnīgs tas ir tikai tādā gadījumā, ja ir konstatējams kāds no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā norādītajiem pamatiem.

Izvērtējot pielīgtā līgumsoda summu, tiesa atzinusi, ka līgumsoda likme 0,2% dienā nav nesamērīga.

Atsaucoties uz Civillikuma 1587.pantu, tiesa norādījusi, ka nav pamata atbildētāju atbrīvošanai no līgumsoda vai līgumsoda samazināšanai.

Tiesas ieskatā par līguma saistību pārkāpumu prasītājs prasa samērīgu līgumsodu.

Tiesa atzinusi, ka ir pamats piedzīt no atbildētājiem solidāri prasītāja labā līgumsodu Ls 619,77, kā arī ka ir pamats prasītāja aprēķināto likumisko procentu par aizdevuma lietošanu Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā paredzētajā apmērā par laika posmu no 2012.gada 5.aprīļa līdz 2012.gada 18.jūnijam Ls 368,77 piedziņai no atbildētājiem solidāri, jo aizdevuma lietošana turpinājās arī pēc prasītāja atkāpšanās no aizdevuma līguma.

Tiesa atzinusi arī par pamatotu prasītāja lūgumu atzīt tam tiesības saņemt 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Par Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu /pers. G/ un /pers. F/ iesniedza apelācijas sūdzību. Atbildētāji pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Atbildētāji uzskata, ka tiesa nepareizi piemērojusi gan materiālās, gan procesuālās tiesību normas, līdz ar to pieņēmusi nepamatotu spriedumu. Apelācijas sūdzības iesniedzēji atsaucas uz Civillikuma 1.pantu un norāda, ka tiesai bija jāvērtē aizdevuma līguma atbilstība vispārējām taisnīguma prasībām.

Norāda, ka kopš parāda izsniegšanas atbildētāji godprātīgi veica maksājumus, līdz 2010.gada 1.oktobrim atbildētāji kopā veikuši maksājumus par EUR 10 848,57, bet parāda summa dzēsta tikai par EUR 5700.

Atbildētāji uzskata, ka līdz līgumsaistību restrukturizācijai veikuši maksājumus par EUR 5148,57 par līgumiskajiem procentiem un par līgumsodu. Tādējādi līgumiskajos procentos par laiku no 2007.gada 12.jūlija līdz 2010.gada 1.oktobrim ir maksājuši gandrīz 50 % likmi, jo prasītājs iemaksāto naudu ir novirzījis pirmkārt līgumisko procentu dzēšanai. Tādējādi izveidojusies situācija, ka atbildētāji veikuši maksājumus pretēji Civillikuma 1.pantā ietvertajam labas ticības principam, jo šāda procentu likme nevar tikt atzīta par taisnīgu Civillikuma izpratnē. Līdz ar to prasītājs, nosakot šādu nesamērīgu procentu likmi, pārkāpis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktu, nesamērīgi uzspiežot atbildētājiem nesamērīgu procentu likmi un veicinot ilgāku parāda atmaksas termiņu, paralēli nosakot nesamērīgas procentu likmes.

Uzskata, ka starpība, kas veidojās no samaksātās summas, bet novirzīta likumisko procentu dzēšanai, būtu jāinterpretē kā zaudējumi Civillikuma 1776.panta izpratnē. Atbildētāju ieskatā parāda aprēķinā norādītie zaudējumi EUR 4651,43 ir radušies tiešā prasītāja negodprātīgas darbības rezultātā, līdz ar to atbildētājam ir tiesības prasīt no prasītāja apmierinājumu par šo pārkāpumu. Atbildētāju ieskatā uz restrukturizācijas brīdi pamatsummas parāda apmēram nevajadzēja pārsniegt EUR 34 151,43 jeb Ls 24 001,76.

Neatzīst prasību par EUR 737 par 2010.gada 1.oktobra vienošanās noslēgšanu, jo prasītājs nav pierādījis šīs summas veidošanos.

Norāda, ka pēc parāda restrukturizācijas veikti maksājumi par EUR 793,63, kas novirzīti tikai līgumisko procentu dzēšanai, tādēļ parāda summa nav samazināta.

Neatzīst prasību par aizdevuma lietošanu par laiku no 2011.gada 25.marta līdz 2012. gada 4.aprīlim Ls 1630,06, jo šie procenti radušies prasītāja negodprātīgas darbības rezultātā.

Uzskata, ka nav ievēroti Patērētāju tiesību aizsardzības likumā nostiprinātie samērīguma un vienlīdzības principi, jo prasītājs, būdams jau ieturējis līgumiskos procentus vairāk kā EUR 5000, prasa vēl procentus par vairāk nekā EUR 2000.

Aprēķināto līgumsodu par kavētiem maksājumiem par laiku no 2011.gada 21.aprīļa līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 619,77 apmērā uzskata par nepamatotu, jo atbildētāji pilnu summas samaksu neveica kopš 2011.gada aprīļa, kā norādīts parāda aprēķinā, bet paziņojums par vienpusēju atkāpšanos no līguma atbildētājiem nosūtīts tikai 2012.gada 19.martā. Tādējādi prasītājs nepamatoti novilcinājis laiku, panākot lielāku līgumsodu, līgumiskos un likumiskos procentus. Uzskata, ka šāda prasītāja rīcība ir pietiekošs pamats, lai noraidītu prasību daļā par līgumsoda, līgumisko procentu un likumisko procentu piedziņu.

Attiecībā uz prasītāja tiesībām saņemt 6 % gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei, apelatori atsaucas uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta spriedumā lietā SKC -0042-12 pausto un norāda, ka vispārējas jurisdikcijas tiesām ir tiesības, nevis pienākums noteikt prasītājam tiesības saņemt procentus. Līdz ar to par nepamatotu uzskata tiesas atsauci spriedumā uz Civillikuma 1759, 1765.pantu, jo tikai Civilprocesa likuma 195.pantā ir noteiktas tiesas tiesības noteikt likumisko procentu saņemšanas tiesības.

Atbildētāji atsaucas uz Civillikuma 1657.pantu, uzskata, ka viņi ir atsvabināmi no neizdevīgām nokavējuma sekām, jo prasītājs ir pārkāpis Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principu, kā arī patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, kā rezultātā radušās nelabvēlīgas sekas attiecībā pret atbildētājiem.

Lūdz atcelt Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu, prasību noraidīt pilnībā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar Civillikuma 1., 1657.pantu, Civilprocesa likuma 195.pantu.

Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā saņemts rakstveida paskaidrojums par apelācijas sūdzību. Prasītājs norāda, ka arī paši atbildētāji apelācijas sūdzībā nav apstrīdējuši, ka saistības netiek pildītas, līdz ar to ir konstatējams nokavējums atbilstoši Civillikuma 1651.pantam.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā izteikto, ka nepamatoti aprēķināti procenti, līgumsods par kavētiem maksājumiem un likumiskie procenti, paskaidro, ka visi atbildētāju veiktie maksājumi tika novirzīti saistību dzēšanai atbilstoši līguma nosacījumiem un ir detalizēti atspoguļoti parāda aprēķinā.

Atbildētāji neatzīst EUR 737, taču 2010.gada 1.oktobra vienošanos, saskaņā ar kuru minētā summa izsniegta bankas pakalpojumu maksas par vienošanās noslēgšanu samaksai, atbildētāji parakstījuši, tādējādi arī apliecinot, ka Vienošanās nosacījumiem viņi ir piekrituši.

Prasījumu par procentu piedziņas apmierināšanu banka pamato ar Civillikuma 1753.pantu, 1756.pantu, savukārt prasījumu par līgumsoda piedziņu – ar Civillikuma 1716., 1717., un 1720.pantu.

Atsaucoties uz Eiropas Padomes Direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, prasītājs norāda, ka aizdevuma līguma noteikumi sagatavoti, tieši sadarbojoties un vienojoties ar klientu, un visi līguma noteikumi tiek aizpildīti pēc saskaņošanas ar klientu vai pēc viņa ieteikuma.

Uzskata apelācijas sūdzību par nepamatotu un lūdz atstāt Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu negrozītu.

Atbildētāji /pers.G/ un /pers. F/ uz tiesas sēdi nav ieradušies. No /pers. G/ saņemts iesniegums, ka līdzekļu trūkuma dēļ uz tiesas sēdi viņš ierasties nevarēs (lietas 140.-142.lapa).

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.1393/2007 par tiesas dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs atbildētājai /pers. F/, kuras uzturēšanās adrese norādīta Apvienotajā Karalistē, likumā noteiktajā termiņā un kārtībā paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu (lietas 130.-131.lapa). 2013.gada 7.jūnijā Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā no Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta saņemts apstiprinājums, ka atbildētājai tiesas sūtītie dokumenti izsniegti 2013.gada 30.aprīlī (lietas 120.-125.lapa). Līdz ar to atzīstams, ka atbildētāja /pers. F/ par lietas izskatīšanas laiku un vietu ir informēta.

Ņemot vērā to, ka atbildētājiem par tiesas sēdi ir paziņots savlaicīgi un pienācīgā kārtā atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un $56.^2$ panta nosacījumiem, tiesa atzīst, ka lietas izskatīšanas atlikšanai nav pamata un ir iespējams lietu skatīt bez atbildētāju /pers. F/ un /pers. G/ klātbūtnes.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas *likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" pārstāve /pers. E/* prasību uzturēja pilnā apmērā atbilstoši prasības pieteikumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajam, apelācijas sūdzību neatzina, lūdza noraidīt.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, apelācijas sūdzības

motīvus, uzskata, ka prasība ir apmierināma, bet atbildētāju apelācijas sūdzība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā.

No atbildētāju apelācijas sūdzības (lietas 95.-101.lapa) izriet, ka atbildētāji Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumu pārsūdz pilnībā un lūdz prasību noraidīt.

Prasītāja likvidējamā akciju sabiedrība „Latvijas Krājbanka" pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Bauskas rajona tiesas 2012.gada 5.decembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc Zemgales apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un līdz ar to atzīst, ka Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

Lietā nav strīda par to, ka 2007.gada 2.jūlijā prasītāja un atbildētāji /pers. F/ un /pers. G/noslēguši Hipotekārā aizdevuma līgumu Nr.BS00-07-H-231, saskaņā ar kuru atbildētājiempiešķirts kredīts 45 000 eiroapmērā ar atmaksas termiņu līdz 2012.gada 20.jūlijam ieskaitot, ar mainīgo procentu likmi 5,43 % gadā, kas sastāv no nemainīgās daļas 1,27 % un mainīgās daļas - 3 mēnešu starpbanku kredītu procentu likmju indeksa LIBOR EUR vērtības 2007.gada 27.jūnijā (lietas 11.-20.lapa).

2010.gada 1.oktobrī prasītāja AS „Latvijas Krājbanka" ar atbildētājiem /pers. F/ un /pers. G/ noslēgusi vienošanos Nr.1 par grozījumiem 2007.gada 2.jūlija Hipotekārā aizdevuma līgumā Nr.BS00-07-H-231, ar kuru atbildētājiem izsniegts aizdevums EUR 1942 saistību, kas izriet no patēriņa kredīta līguma, dzēšanai un bankas pakalpojumu maksas par vienošanās noslēgšanu samaksai (lietas 22.-23.lapa).

No Bauskas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nod. numurs/ redzams, ka, pamatojoties uz 2007.gada 2.jūlija hipotekārā aizdevuma līgumu Nr.BS00-0-H-231, /pers. F/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/ 2007.gada 11.jūlijā par labu akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka" ierakstīta aizlieguma atzīme, nostiprināta hipotēka Ls 41 114,03 apmērā (lietas 30.lapa).

2012.gada 19.martā prasītāja nosūtījusi atbildētājiem paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un vienpusēju atkāpšanos no kredīta līguma Nr.3.10.-07/162, kurā norādījusi, ka atbildētājiem līdz 2012.gada 3.aprīlim jāizpilda kredīta līgumā uzņemtās saistības, samaksājot kredīta maksājumus, procentus un līgumsodu, pretējā gadījumā prasītāja vienpusēji atkāpjas no kredīta līguma ar 2012.gada 4.aprīli (lietas 31.-32.lapa).

Atbildētāji apelācijas sūdzībā iebilduši, ka līgumisko procentu likme nevar tikt atzīta par taisnīgu, prasītājs, nosakot nesamērīgu procentu likmi, pārkāpis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktu un atbildētāji līgumiskajos procentos par laiku no 2007.gada 12.jūlija līdz 2010.gada 1.oktobrim ir maksājuši gandrīz 50 % likmi.

Apelācijas instances tiesa atbildētāju iebildumus atzīst par nepamatotiem sekojošu apsvērumu dēļ.

Aizdevuma līguma 1.9.punktā puses vienojušās par mainīgo procentu likmi, kas sastāv no nemainīgās daļas 1,27% un mainīgās daļas – 3 mēnešu LIBOR EUR vērtības, kas tiek mainīta ik pēc trim mēnešiem (lietas 11.lapa). Vienošanās Nr.1 par grozījumiem aizdevuma līgumā, ko puses noslēgušās 2010.gada 1.oktobrī, 1.4.punktā noteikta aizdevuma procentu likme laikā no 20.10.2010.-19.09.2011. - fiksētā procentu likme – 4% gadā, bet no 20.09.2011. mainīgā likme, kas sastāv no 3 mēnešu LIBOR EUR un nemainīgās daļas 5% (lietas 22.lapa).

Pārbaudot prasītāja iesniegto parāda aprēķinu, redzams, ka, aprēķinot procentus, prasītājs ir ievērojis līgumā un vēlāk vienošanās noteiktās procentu likmes un aprēķinā piemērotās procentu likmes svārstās no 1,855% līdz 6,51438% visā perioda laikā (lietas 8.-10.lapa). Atbildētāji kopumā procentos samaksājuši 6492,50 eiro, kas veido 13,62 % no kopējās aizdevuma pamatsummas par aizdevuma izmantošanu laikā no 2007.gada 12.jūlija.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka procentu likmes līgumā ir noteiktas samērīgas, puses par procentu apmēru vienojušās līgumā un vienošanās par grozījumiem līgumā. Procentu iekļaušanu aizdevuma līgumā paredzēta Civillikuma 1946.pantā un samērīgas atlīdzības noteikšana par aizdevuma lietošanu nevar tikt atzīta par patērētāju tiesību pārkāpumu. Tiesa arī nekonstatē, ka atbildētāji būtu procentos samaksājuši 50% likmi, kā arī nav pamatots atbildētāju secinājums, ka samaksātie procenti būtu atzīstami par atbildētāju zaudējumiem.

Atbildētāji apelācijas sūdzībā norādījuši, ka neatzīst prasību par EUR 737 par 2010.gada 1.oktobra vienošanās noslēgšanu, jo prasītājs nav pierādījis šīs summas veidošanos. No AS „Latvijas Krājbanka" pakalpojumu tarifu (spēkā no 2010.gada 23.augusta) 3.punkta redzams, ka banka noteikusi maksu par hipotekārā aizdevuma izsniegšanu un aizdevuma līguma nosacījumu maiņu. Puses 2010.gada 1.oktobrī, noslēdzot vienošanos par grozījumiem aizdevuma līgumā, vienojušās, ka prasītājs izsniedz atbildētājiem aizdevumu 737 eiro bankas pakalpojumu samaksai, un minētā summa ieskaitīta atbildētājas /pers. F/ bankas kontā (lietas 28.lapa).

Tā kā puses vienojušās par parāda restrukturizāciju un aizdevuma līguma noteikuma grozījumiem, tiesa atzīst, ka prasītājam saskaņā ar bankas pieņemto cenrādi bija tiesības pieprasīt samaksu par bankas pakalpojumu sniegšanu, atbildētāji minētajām izmaksām ir piekrituši un saņēmuši aizdevumu 737 eiro bankas pakalpojumu samaksai. Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka šī summa ir pareizi iekļauta kopējā parāda aprēķinā kā aizdevuma pamatsumma un ir piedzenama no atbildētājiem.

Apelācijas sūdzībā atbildētāji izteikuši iebildumus, ka pēc parāda restrukturizācijas veikti maksājumi par EUR 793,63, kas novirzīti tikai līgumisko procentu dzēšanai, tādēļ parāda summa nav samazināta. Tā kā puses 2010.gada 1.oktobra vienošanās 1.3.punktā (lietas 22.lapa) vienojušās izteikt jaunā redakcijā aizdevuma līguma 1.7.1.punktu un noteikušas, ka laika posmā no 2010.gada

20.oktobra līdz 2011.gada 20.septembrim aizdevuma atmaksa netiek veikta, tad pamatoti prasītājs visus šajā periodā saņemtos maksājumus ieskaitījis tikai procentu atmaksā. Minētais līguma nosacījumu grozījums ir daļa no kopējās parāda restrukturizācijas un piešķīra atbildētājiem atvieglojumus parādu atmaksai minētajā periodā. Līdz ar to atbildētāju iebildumi ir noraidāmi.

Tiesa atzīst, ka prasītājs pamatoti, atbilstoši aizdevuma līguma 9.2.4.punktam, vienpusēji atkāpās no aizdevuma līguma un pieprasīja visu parāda summas atmaksu (lietas 31.lapa).

Ņemot vērā aizdevuma līguma 1.2.punktā norādīto aizdevuma izmantošanas mērķi (dzīvokļa remontam un aizdevumu refinansēšanai), tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp pusēm uz aizdevuma līguma pamata, atbildētāji ir uzskatāmi par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, prasītājs – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, bet šo personu noslēgtais līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē. /pers. E/ minēto, pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, kas bija spēkā pušu attiecību rašanās brīdī.

Civillikuma 1716.pants nosaka ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Civillikuma 1720.pants, nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu 1) ja tieši tā bijis norunāts; 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļa paredz, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rāda būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājiem. Minētā likuma 6.panta trešajā daļā ir norādīti par netaisnīgiem uzskatāmie līguma noteikumi, to starpā noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (4.punkts). Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punkts nosaka, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Minēto normu ir jātulko sistēmiski ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta ceturto daļu, kas nosaka, ka patērētāja kreditēšanas līgumā ietveramo informāciju, nosacījumus, kad patērētāja kreditēšanas līguma prasības var nepiemērot, gada procentu likmes aprēķināšanas metodi un kopējo kredīta izmaksu taisnīgu samazināšanu reglamentē Ministru kabineta noteikumi. Saskaņā ar šo normu izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.257 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu", kas bija spēkā aizdevumu izsniegšanas brīdī līdz 2008.gada 1.septembrim, kuru 11.9.punktā noteikts, ka kreditēšanas līgumā ietverama informācija par atbildību par līgumsaistību pārkāpumiem.

No teiktā secināms, ka līgumsoda iekļaušana līgumā atbilst gan Civillikumam, gan Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, un tā esamība līgumā pati par sevi nav netaisnīgs līguma noteikums, jo atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu. Taisnības un saprātīguma kategorijas nav samērojamas ar nesamērību, tāpēc Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktā noteiktais netaisnīgums, kas pretējs labticīguma prasībām un rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētajam, var izpausties vienīgi līgumsoda lielumā.

Tulkojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu pēc teleoloģiskās tiesību normu iztulkošanas metodes un apskatot Padomes Direktīvas 93/13 EEK „Par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos" preambulu, secināms, ka likumdevējs ir vēlējies aizsargāt patērētāju kā vājāku darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēju ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu un tiesību samazināšanu patērētājam, tātad arī pret nesamērīga līgumsoda prasījumiem. No minētā neizriet likumdevēja griba pavisam atbrīvot patērētāju no atbildības līgumsaistību pārkāpumu gadījumos.

Aizdevuma līguma 8.punktā puses vienojušās par līgumsodu par līguma noteikumu pārkāpumiem. No parāda aprēķina (lietas 1.sējuma 11.lapa) izriet, ka prasītājs aprēķinājis līgumsodu 0,2% par nokavētiem maksājumiem par laika posmu līdz 2012.gada 18.jūnijam Ls 619,77 apmērā.

Tiesa atzīst, ka līgumsoda aprēķins ir aritmētiski pareizs un atbilstošs aizdevuma līguma noteikumiem, līgumsoda apmērs, ņemot vērā kavējuma ilgumu (uz lietas izskatīšanas brīdi apelācijas instances tiesā jau divus gadus nav veikti aizdevuma maksājumi) un kavēto maksājumu kopējo summu (līgumsoda summa par visu kavējuma periodu sasniedz 2,1% no nesamaksātās pamatparāda summas), ir proporcionāls un samērīgs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē. Tiesa uzskata, ka banka savas tiesības aprēķināt līgumsodu ir izmantojusi pēc labas ticības saskaņā ar Civillikuma levada daļas 1.pantu, līgumsods ir taisnīgs, jo atbildētāji nebija godprātīgi un saistības nepildīja.

Līdz ar minēto ir pamats piedzīt no atbildētājiem līgumsodu par nokavētiem maksājumiem par laika posmu no 2011.gada 20.maija līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 619,77.

Atbildētāji apelācijas sūdzībā norādījuši, ka viņi saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu ir atsvabināmi no neizdevīgām nokavējuma sekām, jo prasītājs ir pārkāpis Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principu, kā arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, kā rezultātā radušās nelabvēlīgas sekas attiecībā pret atbildētājiem. Apelācijas instances tiesa nepiekrīt atbildētāju viedoklim par Civillikuma 1657.panta piemērošanu konkrētajā lietā, jo tiesa nekonstatē ne patērētāju tiesību, ne Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principa pārkāpumu, ko būtu veicis prasītājs.

Tā kā prasītājs ir lūdzis noteikt tiesības saņemt procentus, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam tiesai ir jānosaka prasītāja tiesības saņemt procentus, vienlaikus nosakot to apmēru. Līdz ar to prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājiem par laiku līdz sprieduma izpildei 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās parāda pamatsummas.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Bauskas rajona tiesa ir pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi pierādījumus lietā, pareizi piemērojusi tiesību normas saistībā ar konkrētiem lietas apstākļiem un pamatoti atzinusi, ka prasība ir apmierināma.

No atbildētājiem /pers. F/ un /pers. G/ solidāri par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva Ls 611,20 (Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta e apakšpunkts - Ls 490 plus 1% no Ls 12119,87), un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu un citu dokumentu nosūtīšanu Ls 7,65 pirmās instances tiesā un Ls 3,10 apelācijas instances tiesā. Tā kā atbildētājs /pers. G/ ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par pavēstu un citu dokumentu nosūtīšanu pirmās instances tiesā Ls 7,65 jau samaksājis (lietas 88.lapa), ar apelācijas instances tiesas spriedumu piedzenami izdevumi Ls 3,10.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājiem nosakāms 10 (desmit) dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta pirmo, otro daļu, 433.panta pirmo daļu, 434.pantu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

likvidējamās akciju sabiedrības „Latvijas Krājbanka" prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt solidāri no /pers. F/, /personas kods/, un /pers. G/, /personas kods 2/, par labu likvidējamai akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka", reģistrācijas Nr./numurs/, aizdevuma pamatparādu Ls 29501,27, procentus par aizdevuma lietošanu no 2011.gada 20.aprīļa līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 1630,06, līgumsodu no 2011.gada 20.maija līdz 2012.gada 4.aprīlim Ls 619,77, likumiskos procentus no 2012.gada 5.aprīļa līdz 2012.gada 18.jūnijam Ls 368,77, kopā Ls 32119,87 (trīsdesmit divi tūkstoši viens simts deviņpadsmit lati 87 santīmi). Samaksa veicama AS „Citadele banka", konts Nr.LV38PARX0000035440005.

Atzīt likvidējamai akciju sabiedrībai „Latvijas Krājbanka", reģistrācijas Nr./numurs/, tiesības saņemt no atbildētājiem /pers. F/, /personas kods/, un /pers. G/, /personas kods 2/, solidāri 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt solidāri no /pers. F/, /personas kods/, un /pers. G/, /personas kods 2/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu Ls 611,20 (seši simti vienpadsmit lati 20 santīmi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,10 (trīs lati 10 santīmi).

Noteikt atbildētājiem termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā Aizkrauklē, Jaunceltnes ielā 5 un iemaksājot drošības naudu divsimt latu apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2013.gada 11.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (paraksts) I.Belicka

Tiesneši (paraksti) S.Maršāne

E.Lenšs

NORAKSTS PAREIZS

Zemgales apgabaltiesas tiesnese I.Belicka

Aizkraukle 2013.gada 11.oktobris.